

4º ESO

ÀMBIT SOCIOLINGÜÍSTIC / LENGUA CASTELLANA

COM T'HO EXPLIQUE?

Paloma Gomis Román

Programació
de situacions
d'aprenentatge
(LOMLOE)

Finança:

Un projecte de:

Context

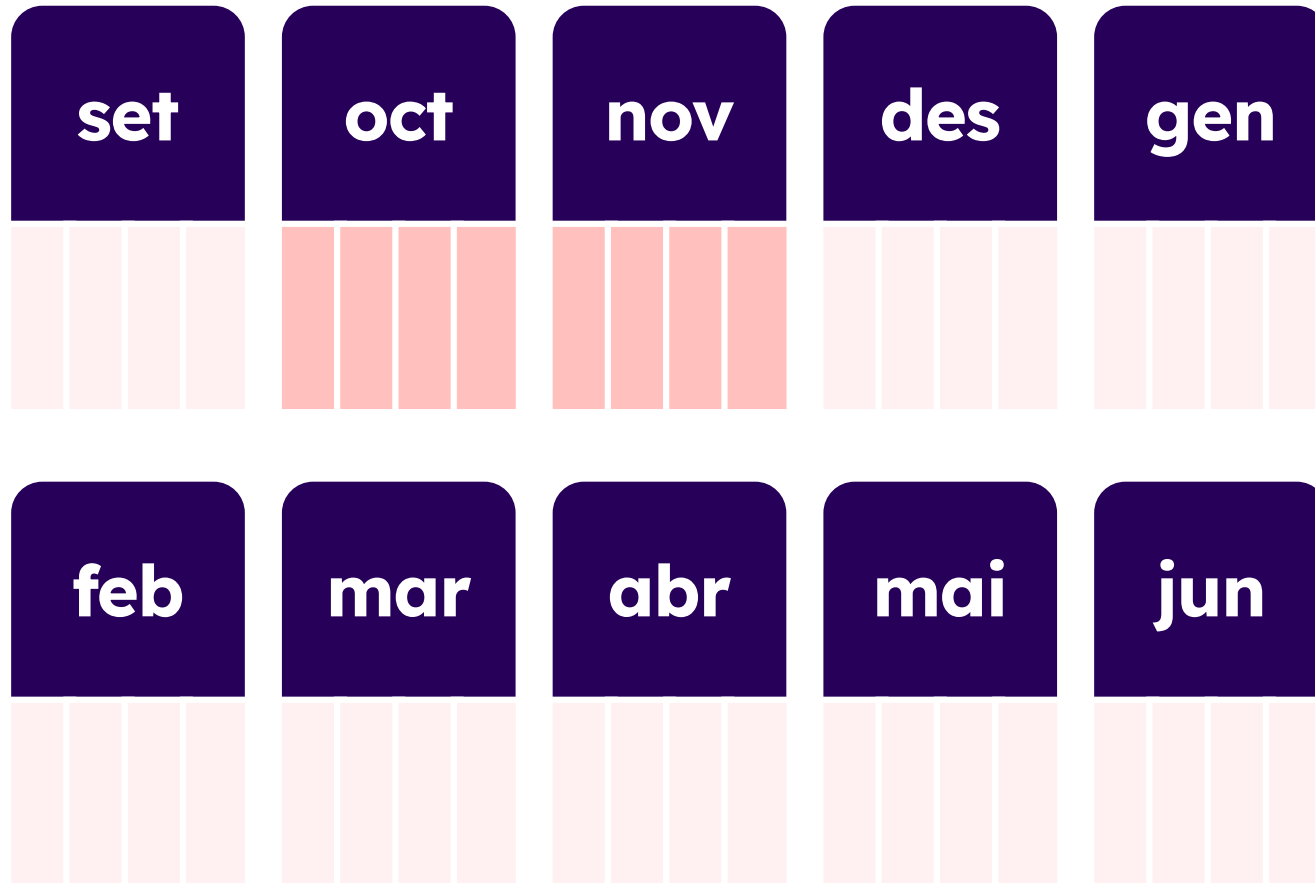
L'adolescència és un període crucial en el desenvolupament cognitiu i emocional dels joves de 15 i 16 anys. Treballar amb ells en la comprensió i anàlisi de textos no sols enforteix les seues habilitats lingüístiques, sinó que també els proporciona les ferramentes necessàries per a discernir entre informació vàlida i esbiaixada. En l'era digital, on la informació fluïx constantment a través de diverses plataformes, és fonamental abordar la prevalença de missatges d'odi implícits.

Aquests missatges, disfressats sota l'aparença d'informació, poden influir negativament en la percepció d'un mateix i en les actituds cap als altres. En ensenyar als adolescents a identificar i desafiar aquests missatges, no sols es promou un pensament crític, sinó que també es fomenta el respecte i l'empatia cap a la diversitat.

Així, treballar amb textos i abordar els missatges d'odi implícits és essencial per a cultivar ciutadans informats i conscients en l'era digital.

Temporalització 8 sessions

Enfocament metodològic

- Aprenentatge-servici**
- Paisatge d'aprenentatge**
- Projecte de comprensió**
- Aprenentatge basat en projectes**
- Design thinking**
- Flipped classroom**
- Aprenentatge cooperatiu**
- Aprenentatge basat en pensament**
- Aprenentatge basat en problemes**
- Altres**

Situació d'aprenentatge

(Narrativa, enunciat del problema, repte, desafiament o tòpic generatiu que estiga contextualitzat i significatiu per als alumnes, i relacionat amb els ODS/PEG).

“Com t'ho explique?” És una situació d'aprenentatge que arranca de l'estudi dels diferents formats textuals que podem trobar-nos en el nostre dia a dia, des dels missatges publicitaris fins als discursos que trobem a les xarxes socials en boca de grans personatges que admirem. “Què m'estan contant?” i “Com m'ho estan dient?” són les dos grans preguntes al voltant d'aquest projecte.

Al mateix temps, es pretén que l'alumnat compregua els conceptes imprescindibles de les Noves Narratives i la seua importància en la construcció d'una societat més inclusiva i justa.

Entre les principals accions destacarem l'anàlisi crítica del paper dels mitjans de comunicació en la formació d'opinions i percepcions sobre migracions i justícia social.

Hem de desenvolupar habilitats per a la creació de discursos alternatius que promoguen l'empatia, la comprensió i la justícia social.

Competències específiques, criteris d'avaluació I sabers bàsics

Competències específiques

Competència específica 2:
Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, arreplegant el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant la seua fiabilitat, la seua forma i el seu contingut, per a construir coneixement, per a formar-se opinió i per a eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.

Descriptors de les competències clau

CCL2 / CP2 /
STEM1 / CD2 /
CD3 / CPSAA4 /
CC3.

Criteris d'avaluació

2.1. Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals d'una certa complexitat de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.

2.2. Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals d'una certa complexitat, avaluant la seua qualitat, la seua fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

Sabers bàsics

Les llengües i els seus parlants:

Es promourà la capacitat de comprendre textos de diferents gèneres i formats, incloent-hi notícies, articles d'opinió, històries curtes, guions de pel·lícules, publicitaris, entre altres. Els estudiants analitzaran l'estructura, el propòsit i el missatge dels textos per a desenvolupar habilitats crítiques de comprensió.

Competències específiques	Descriptors de les competències clau	Criteris d'avaluació	Sabers bàsics
<p>Competència específica 3: Produir textos orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per a construir coneixement i establir vincles personals com per a intervindre de manera activa i informada en diferents contextos socials.</p>	<p>CCL1 / CCL3 / CCL5 / CP2 / STEM1 / CD2 / CD3 / CC2 / CE1.</p>	<p>3.1. Realitzar exposicions i argumentacions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferent grau de planificació sobre temes d'interés personal, social, educatiu i professional ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència, cohesió i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.</p> <p>3.2. Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.</p>	<p>Producció escrita: Els estudiants participaran en activitats d'escriptura creativa, com la creació d'històries curtes, assajos argumentatius, guions de pel·lícules i projectes de sensibilització. Se'ls ensenyarà a expressar les seues idees de manera clara, coherent i persuasiva, utilitzant un vocabulari adequat i estructures gramaticals correctes.</p>

**Els sabers bàsics es corresponen amb els continguts d'algunes normatives autonòmiques, com a la Comunitat Valenciana

* Aquestos elements es poden trobar en la concreció curricular de cada comunitat autònoma.

<https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/en/curriculo/curriculo-lomloe/menu-curriculos-basicos/ed-secundaria-obligatoria/materias/lengua-castellana/criterios-eval-tercer-cuarto-curso.html>

Competències específiques

Competència específica 4:

Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant la seua qualitat i fiabilitat, per a donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per a construir coneixement.

Descriptors de les competències clau

CCL2 / CCL3 / CCL5 / CP2 / STEM4 / CD1 / CPSAA4 / CC3.

Criteris d'avaluació

4.1. Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals d'una certa complexitat que responguen a diferents propòsits de lectura, realitzant les inferències necessàries.

4.2. Valorar críticament el contingut i la forma de textos d'una certa complexitat avaluant la seua qualitat i fiabilitat, així com l'eficàcia dels procediments lingüístics emprats.

Sabers bàsics

Reflexió sobre la llengua:

Durant les sessions dedicades a explorar la influència dels mitjans de comunicació o la cultura pop, els estudiants analitzaran críticament obres literàries, pel·lícules i altres textos culturals per a comprendre com es construeixen les narratives i com influïxen en la percepció social de temes com les migracions i la justícia social.

Competències específiques

Competència específica 5: Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, ateses les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per a construir coneixement i per a donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Descriptors de les competències clau

CCL1 / CCL3 / CCL5 / STEM1 / CD2 / CD3 / CPSAA5 / CC2.

Criteris d'avaluació

5.1. Planificar la redacció de textos escrits i multimodals d'una certa extensió tinguent en compte la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i canal; redactar esborranys i revisar-los amb ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta; i presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat.

5.2. Incorporar procediments per a enriquir els textos atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical..

Sabers bàsics

Educació literària:

En les sessions dedicades a la creació de projectes audiovisuals, els estudiants desenvoluparan habilitats per a comprendre i produir missatges literaris (ficcional) utilitzant llenguatge audiovisual, com la selecció d'imatges, l'edició de vídeos i la composició de so. Això implica comprendre com els elements visuals i auditius contribueixen a la construcció de narratives i la transmissió de missatges.

Competències específiques

Competència específica 6:

Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant la seua fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per a comunicar-la des d'un punt de vista crític i personal al temps que respectuós amb la propietat intel·lectual.

Descriptors de les competències clau

CCL3 / CD1 / CD2 / CD3 / CD4 / CPSAA4 / CC2 / CE3.

Criteris d'avaluació

6.1. Localitzar, seleccionar i contrastar de manera progressivament autònoma informació procedent de diferents fonts, calibrant la seua fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític respectant els principis de propietat intel·lectual.

6.2. Elaborar treballs de recerca de manera progressivament autònoma en diferents suports sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social a partir de la informació seleccionada.

6.3. Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la busca i la comunicació de la informació.

Sabers bàsics

Comunicació:

Al llarg de la situació d'aprenentatge, es fomentarà el desenvolupament d'habilitats comunicatives tant orals com escrites. Els estudiants practican l'expressió oral en debats, presentacions i discussions en grup, així com l'expressió escrita en l'elaboració de projectes i assajos.

Competències específiques	Descriptors de les competències clau	Criteris d'avaluació	Sabers bàsics
<p>Competència específica 10: Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servici de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula, per a afavorir un ús no sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.</p>	<p>CCL1 / CCL5 / CP3 / CD3 / CPSAA3 / CC1 / CC2 / CC3.</p>	<p>10.1. Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals de la comunicació.</p> <p>10.2. Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la busca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social.</p>	

Àrea del pacte educatiu global que es treballarà

(la nostra visió dels ODS)

DS 16 - PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES **ODS 4 - EDUCACIÓ DE QUALITAT**

Al llarg d'aquest projecte visibilitzarem les causes d'algunes idees radicals d'odi cap a diferents col·lectius, aprendrem des de l'anàlisi textual la importància de la transmissió d'idees, focalitzant en l'aspecte de l'emissor i del canal, visibilitzant realitats de comunitats i persones que patixen les conseqüències.

En el debat actual, preval una narrativa que es basa en generar por i no sorgix de manera natural. Amb freqüència, el discurs d'odi es dirigix cap als estrangers, presentant-los com una possible amenaça, i això propaga un clima de temor entre la població. Aquest clima justifica accions que sota altres circumstàncies mai serien acceptades.

Per a avaluar la situació d'aprenentatge des de l'assignatura de Llengua Castellana i Literatura, utilitzarem els següents criteris d'avaluació, que al mateix temps es relacionen amb les habilitats i competències que es pretenen desenvolupar.

Criteris d'avaluació

Metes d'aprenentatge

(per a cada criteri d'avaluació arregar les metes d'aprenentatge per a l'alumne)

Comprensió lectora i escrita

- Identifica la idea principal i els detalls rellevants en textos variats, com a discursos famosos, notícies i publicitat.
- Analitza l'estructura i el propòsit comunicatiu de diferents tipus de textos.
- Expressa opinions fonamentades sobre els textos llegits, utilitzant evidència textual per a recolzar els seus arguments.

Producció de textos

- Produïx textos coherents i cohesionats, adaptats al propòsit i al destinatari, com històries curtes, textos argumentatius i plans d'acció detallats.
- Utilitza adequadament recursos literaris i retòrics per a transmetre idees de manera efectiva.
- Revisa i edita els seus textos per a millorar la claredat, cohesió i correcció gramatical.

Anàlisi del discurs

- Identifica elements clau en el discurs, com el propòsit, el públic objectiu, el to i les estratègies persuasives utilitzades.
- Analitza com es construïxen els missatges i com influïxen en la percepció dels temes abordats.
- Avalua críticament l'efectivitat del discurs en funció del seu context i el seu impacte en l'audiència.

Criteris d'avaluació

Ús de ferramentes digitals

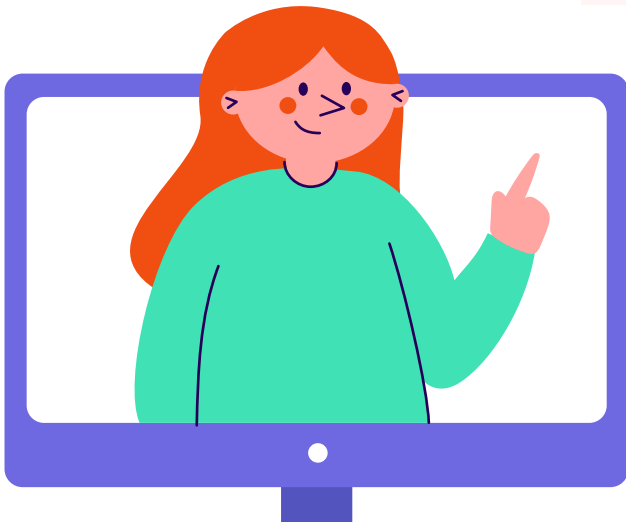
Metes d'aprenentatge

(per a cada criteri d'avaluació arregar les metes d'aprenentatge per a l'alumne)

- Utilitza eficaçment ferramentes digitals, com ara presentacions amb diapositives, anàlisis d'imatges i recursos en línia, per a comunicar informació de manera clara i efectiva.
- Demuestra habilitats bàsiques de maneig de tecnologia, com la navegació per Internet, la busca d'informació i l'ús de programari de presentació.
- Integra de manera creativa ferramentes digitals en la producció i presentació de treballs escrits i projectes multimèdia.

Expressió oral i debat

- Participa activament en debats guiats sobre temes rellevants, expressant idees de manera clara i coherent.
- Presenta projectes de sensibilització de manera efectiva, utilitzant recursos visuals i arguments persuasius per a transmetre el seu missatge.
- Escolta activament les opinions dels altres i respon de manera respectuosa i constructiva durant les discussions i presentacions orals.

Dua: personalització de l'aprenentatge I inclusió

(amb disseny en tasques I en l'avaluació)

Proporcionar múltiples formes de compromís

Treball amb emocions i coneixements (sentipensants); propostes pròximes a la realitat de l'alumne (sèries que ells veuen, publicitat actual); esperarçar (connectar amb els qui ja estan en marxa); proposar i realitzar alguna cosa junts; establiment d'etapes o fases intermèdies.

Proporcionar múltiples formes de representació

Els vídeos es presentaran amb subtítols. Es cuidarà que els textos es presenten en formats de lletra diversos. Tota la documentació podrà consultar-se també en format digital. Varietat de recursos.

Proporcionar múltiples formes d'Acció i Expressió

Hi ha moltes produccions en molts formats, de manera que en la reflexió final l'alumnat pugui triar la tècnica o proposta que millor s'ajuste als seus interessos i habilitats. El calendari de treball es registrarà tant en la seua plataforma virtual, com a l'aula.

Seqüència didàctica

(activitats ordenades per tipus I interrelacionades amb els criteris d'avaluació)

Criteri d'avaluació	Tipus de tasca / Activitat	Descripció de la tasca / Activitat per orde cronològic	Evidències d'aprenentatge	Instruments d'avaluació	Agent d'avaluació
Comprensió lectora i escrita.	Presentació amb diapositives.	Introducció mitjançant una presentació amb diapositives sobre l'Agenda 2030 i les Noves Narratives.	Participació en la discussió i comprensió dels conceptes presentats.	Observació directa, participació activa.	Docent, en parells.
Comprensió lectora i escrita.	Activitat de busca de notícies.	Busca i selecció de notícies, articles o publicacions relacionades amb migracions i injustícia social.	Selecció i anàlisi crítica de les notícies seleccionades.	Anàlisi de contingut, discussió en grup.	Docent, en parells.

*En el disseny de les tasques competencials no oblidar DUA, ODS/PEG i competència digital de l'alumne

Criteri d'avaluació	Tipus de tasca / Activitat	Descripció de la tasca / Activitat per orde cronològic	Evidències d'aprenentatge	Instruments d'avaluació	Agent d'avaluació
Producció de textos.	Creació d'històries curtes.	Activitat de creació d'històries curtes que aborden temes de diversitat cultural, migració i justícia social.	Producció d'històries creatives i reflexives.	Lliurament d'històries escrites.	Docent.
Anàlisi del discurs.	Debat guiat.	Debat sobre la influència dels mitjans de comunicació en la percepció de temes com a migracions i justícia social.	Participació activa en el debat i aportacions crítiques.	Observació directa, participació activa.	Docent, en parells.
Ús de Ferramentes Digitals	Creació d'un storyboard digital.	Creació d'un storyboard digital per a un curtmetratge o còmic que represente una narrativa migratòria i de justícia social alternativa.	Creativitat i habilitats tècniques en la creació de l'storyboard.	Lliurament de l'storyboard digital.	Docent.
Expressió oral i debat.	Presentació oral de projectes.	Pràctica de presentacions orals per a compartir projectes de sensibilització sobre migracions i justícia social.	Claredat, coherència i efectivitat en la presentació oral.	Observació directa, rúbrica de presentació oral.	Docent, en parells.

Seqüenciació didàctica per sessions

(guia per al professor)

Núm. de sessió	Resum	Producte	Ampliació
1	<p>Introduïm mitjançant una presentació amb diapositives (Canva, Genially...) l'Agenda 2030 i d'on naixen (dels ODM als ODS). Annex 1. Presentem el concepte de Noves Narratives i la seua importància en la societat contemporània: què entenem per "narrativa"? Pluja d'idees sobre el que podem entendre per "discurs" o una "narrativa". Intentem redirigir això a una temàtica: inclusió i promoció de la pau i la justícia. Exemples.</p>	<p>Debat (oral): Amb esta pluja d'idees, generem un debat guiat sobre la influència dels mitjans de comunicació en la percepció dels temes. Redirigim cap a les migracions i la justícia social.</p>	<p>Dedicar a casa lliurement un temps a localitzar, buscar i seleccionar notícies, articles o qualsevol publicació en premsa sobre migracions i casos d'injustícia social. Notem algun rerefons? Compartixen alguna cosa?</p>

*En el disseny de les tasques competencials no oblidar DUA, ODS/PEG i competència digital de l'alumne

Núm. de sessió	Resum	Producte	Ampliació
2	<p>En aquesta sessió abordem l'exploració del paper de les emocions en la creació d'un missatge. Visionat de discursos famosos: I have a dream. Quines emocions transmet? Què pretén provocar en els qui ho escolten? Ho situem en el temps. Presentem mitjançant una línia cronològica.</p> <p>Debat sobre la relació entre dades i emocions en els discursos dedicats a atraure oients. Exemples de quant es pot infondre una idea segons les emocions.</p> <p>Quant ens deixem portar per un missatge ben construït? A qui escoltem?</p>	<p>Microrelat (literari): Creació d'històries curtes que aborden la diversitat cultural, la migració i la justícia social des d'una perspectiva emocional amb caràcter literari.</p>	<p>Busca de publicitat, cartells, anuncis o eslògans de comunicació reactiva.</p>
3	<p>Anàlisi de casos d'estigmatització, discriminació i injustícia social mitjançant imatges. Es poden projectar els que han trobat per a posar com a exemple.</p> <p>Qui incloc dins del concepte NOSALTRES.</p> <p>Qui incloc dins del concepte ELLS.</p>	<p>Text gràfic: Creació d'un mural o collage digital (amb pretensió d'imprimir-lo per a exposar-lo), que represente la diversitat cultural, la migració i la lluita per la justícia social.</p>	

Núm. de sessió	Resum	Producte
4	<p>Creació: Proposar ferramentes creatives i de comunicació: conèixer el context i pensar el missatge a transmetre.</p> <p>Posteriorment i havent compartit resultats ens posem a escriure un text argumentatiu o assaig.</p>	<p>Texto argumentativo: La temática es sobre migraciones y justicia social utilizando herramientas creativas. Basándonos en las premisas del anexo 3.</p>
5	<p>Projectem una imatge (annex 4) i la utilitzem com a exemple. Els alumnes han d'atendre una anàlisi de sèries de televisió, pel·lícules i obres d'art que promoguen una visió inclusiva, pacífica i justa de les migracions i la societat en general.</p> <p>Breu col·loqui sobre l'impacte de la cultura pop en la percepció social de les persones migrants.</p>	<p>Creació d'un storyboard digital per a un curtmetratge o còmic que represente una narrativa migratòria i de justícia social alternativa. Pot ser digital o a mà.</p>
6	<p>Busca i cerca de projectes educatius i de sensibilització locals sobre migracions i/o justícia social, pau etc. desenvolupats per organitzacions socials. Annex 5</p> <p><i>Quin és el meu paper en tot això?</i></p> <p>Treball en grups per a planificar un projecte de sensibilització en l'àmbit escolar o comunitari, per a dur-lo a terme en les pròximes setmanes.</p>	<p>Disseny d'un pla d'acció detallat per a la implementació del projecte, incloent-hi objectius, recursos necessaris i estratègies de difusió, amb un enfocament inclusiu i pacífic.</p>

Núm. de sessió	Resum	Producte
7	<p>Revisió i ajust dels plans d'acció desenvolupats per cada grup, assegurant que incloguen elements relacionats amb la promoció de la justícia.</p> <p>⚠️ Qüestions a tindre en compte sobre una exposició oral. Una transmissió de missatge tal com l'hem estudiada en sessions anteriors.</p> <p>Retroalimentació constructiva per part dels companys i la docent, centrant-se en l'efectivitat dels projectes.</p>	<p>Text expositiu oral: Pràctica de presentacions orals per a compartir els projectes amb la resta de la classe.</p>
8	<p>Presentació dels projectes de sensibilització sobre migracions i justícia social per part de cada grup.</p> <p>Sessió de preguntes i respostes per a aprofundir en els projectes presentats i la seua relació amb la pau i la justícia.</p>	<p>Reflexió final sobre el procés d'aprenentatge i la importància de les noves narratives en la construcció d'una societat més inclusiva, pacífica i justa.</p> <p>Annex 6</p>

Públic destinatari del producte final

- ✓ **Nivell educatiu I grup classe**
- ✓ **Centre educatiu**
- ✓ **Famílies**
- ✓ **Barri o localitat**
- **Institucions/organismes**
- **Experts**
- ✓ **Web**
- **Altres centres educatius**

Planificació i recursos

Recursos TIC

Material

Ipads, pissarres electròniques o amb projector, àudio, suport en paper (?).

Espais analògics

Aules, passadissos, patis.

Experts externs

No s'han previst en un principi.

Eixides /visites

No s'han previst en un principi.

Ferramentes TIC

Per al/a la docent: ordinador, projector.
Per a l'alumne: tauleta, auriculars.

Aplicacions TIC

Editor de vídeo .
Presentació (ppt, canvas, genially, prezzi...).

Recursos per al desenvolupament de la unitat didàctica

Navegadors web per a la busca d'informació.
Sessió 2: <https://www.youtube.com/watch?v=i-s6EsyBs4Co>
Sessió 4: <https://antiguaweb.porcausa.org/articulo/migraciones-y-subconsciente/>
Annex: https://drive.google.com/file/d/1V1mYHRQ-FoKnFznyTJ2j4Fu_LNrNrKfsC/view?usp=drive_link

COM T'HO EXPLIQUE?

Paloma Gomis Román

Finança:

Un projecte de:

JÓVENES Y DESARROLLO
COMO CATALUÑA

BOSCO GLOBAL
ONGD SALESIANA